

การจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับตนเอง ของเด็กปฐมวัย

Implementation of Paper-Quilling Art Activities to Promote Self-Regulation Ability of Early Childhood

ณัฐธิมา ไชยจักร¹ และพีระพร รัตนเกียรติ²

Natthicha Chaiyak¹, and Peeraporn Rattanakiat²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ ที่มีต่อความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มา 1 ห้องเรียน จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ จำนวน 24 แผน และแบบสังเกตพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านจดจ่อใส่ใจ 2) ด้านควบคุมอารมณ์ และ 3) ด้านติดตามประเมินตนเอง ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษเพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นนำ การเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มทำกิจกรรม 2) ขั้นดำเนินกิจกรรม การเลือกทำกิจกรรมภายใต้ข้อตกลง และ 3) ขั้นสรุป การนำเสนอผลงาน
2. ความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยหลังจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: กิจกรรมศิลปะ การม้วนกระดาษ ความสามารถในการกำกับตนเอง เด็กปฐมวัย

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Master of Education Degree in Early Childhood Education, Rajabhat Maha Sarakham University

²อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Lecturer Dr. of the Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ณัฐธิมา ไชยจักร, Natthicha.ch60@snru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) 25 มิถุนายน 2568 วันที่แก้ไขบทความ (Revised) 27 สิงหาคม 2568 วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 28 สิงหาคม 2568

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to investigate the implementation of paper-quilling art activities in promoting self-regulation abilities among early childhood, and 2) to compare the self-regulation abilities of early childhood before and after the intervention. The participants in this study were 17 third-year kindergarten students who enrolled in the second semester of the 2024 academic year at the Vithidham School of Sakon Nakhon Rajabhat University, under the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. They were selected by a cluster random sampling. The research instruments comprised 24 lesson plans using paper-quilling art activities, and a behavioral observation checklist evaluating early childhood's self-regulation abilities in three aspects: 1) attention and concentration, 2) emotional control, and 3) self-monitoring. The study adopted a one-group pretest-posttest design. Statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and t-test for Dependent Samples.

The results showed that:

1. The paper-quilling art activities for enhancing self-regulation abilities in early childhood students were organized into three stages: 1) Introduction Stage, which focused on preparation prior to the activities; 2) Implementation Stage, in which early childhood students selected and engaged in activities according to established rules; and 3) Conclusion Stage, which included the presentation of the completed artwork.

2. The self-regulation abilities of early childhood students' post-intervention were significantly higher when compared to pre-intervention, with the .01 level of significance.

Keywords: Art Activities, Paper-Quilling, Self-Regulation Abilities, Early Childhood

บทคัดย่อ

ปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและพัฒนาการในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุด และเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อไป เด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพ และจะเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไปในอนาคต ดังคำกล่าวของ ศาสตราจารย์ ดร.เจมส์ เจ. เอคแมน นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ปี พ.ศ. 2542 ที่ว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว” (คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ, 2562) ซึ่งการจัดการศึกษาให้กับเด็กนั้น ต้องคำนึงถึงเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยลักษณะของพัฒนาการ

ในแต่ละด้านเป็นไปตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน หากพัฒนาการด้านหนึ่งบกพร่องจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการในด้านอื่น ๆ (อรุณญา กุญแจอมศรี, 2557)

สำหรับพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเกิดอารมณ์หรือความรู้สึก เมื่อเผชิญเหตุการณ์ต่าง ๆ ส่วนพัฒนาการด้านสังคมเป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น รวมทั้งการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ซึ่งพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม มีความเกี่ยวข้องไม่แยกจากกัน เพราะการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมทางอารมณ์ อาจหมายถึง พฤติกรรมด้านจิตใจและสังคมด้วย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัยโดยทั่วไปแล้วมีพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาเปลี่ยนแปลงง่าย เพราะช่วงของระยะความสนใจสั้น และมีความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึกของเด็ก เช่น

พอใจ ไม่พอใจ รัก ชอบ สนใจ เกลียด โดยที่เด็กรู้จักควบคุม การแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ตลอดจน สร้างความรู้สึกที่ดีและนับถือตนเอง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ พัฒนาการด้านสังคมจึงรวมเป็นพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม (Psycho-social Development) ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาบุคลิกภาพเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ (สิริมา ภิญาญอนันตพงษ์, 2556 อ้างถึงใน อรัญญา กุญจอมศรี, 2557) อีกทั้งอีริกสัน (Erikson) ผู้นำทฤษฎีจิตสังคม กล่าวว่าประสบการณ์ ในวัยเด็กที่ได้รับการตอบสนองให้เด็กมีความสุข มองโลกในแง่ดี ก็จะมี ความเชื่อมั่นในตนเองและเข้าใจผู้อื่น แต่หากประสบการณ์ รอบตัวทำให้เด็กขาดความสุข เด็กจะมองโลกในแง่ร้ายและ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ประสบการณ์รอบตัวตอบสนอง ความพึงพอใจในช่วงอายุนั้น ๆ เด็กก็จะพัฒนาบุคลิกภาพดี (Enkson, 1968 อ้างถึงใน อรัญญา กุญจอมศรี, 2557)

พัฒนาการด้านอารมณ์และสังคมมีความสัมพันธ์กับ กระบวนการทำงานของสมองในส่วนที่ทำหน้าที่ให้เกิดกระบวนการรู้ คิด หรือ Executive function (EF) การเรียนรู้ทางอารมณ์และ สังคม (Social and Emotional Learning; SEL) คือ กระบวนการ ที่เด็กสามารถเข้าใจและจัดการอารมณ์ของตน การตั้งเป้าหมาย และการบรรลุเป้าหมาย เข้าใจและแสดงความเห็นใจผู้อื่น สร้างและการรักษาความสัมพันธ์ ตัดสินใจอย่างรับผิดชอบ ต่อความสัมพันธ์นั้น (ผ่องนภา พรหมเกษ, 2567) ซึ่งทักษะ สมอง EF หรือ Executive Functions แบ่งเป็น 3 กลุ่ม 9 ด้าน ดังนี้

- 1) กลุ่มทักษะพื้นฐาน ประกอบด้วย 1.1) ความจำเพื่อใช้งาน 1.2) การยั้งคิดไตร่ตรอง 1.3) การยืดหยุ่นความคิด
- 2) กลุ่มทักษะ กำกับตนเอง ประกอบด้วย 2.1) การจดจ่อใส่ใจ 2.2) การควบคุม อารมณ์ 2.3) การติดตามประเมินตนเอง และ 3) กลุ่มทักษะปฏิบัติ ประกอบด้วย 3.1) การริเริ่มและลงมือทำ 3.2) การวางแผนและ จัดการงานให้สำเร็จ 3.3) การมุ่งเป้าหมาย (สุภาวดี หาญเมธี และคณะ, 2561) ซึ่ง Executive Functions มีความคาบเกี่ยวกัน อย่างมากกับการกำกับตนเอง เพราะ Executive Functions เป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์เราสามารถกำกับตนเองได้ รวมทั้ง มีความมานะพยายามและมีความตั้งใจที่จะปรับเปลี่ยนตนเอง ทั้งในด้านความคิดและการกระทำให้เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้อง กับความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมาย (สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ, 2561)

การกำกับตนเองในเด็กปฐมวัยถือเป็นเรื่องหนึ่งที่สำคัญ ดังนั้น เด็กจึงต้องมีความสามารถในการกำกับควบคุมตนเอง เพราะความสามารถในการกำกับตนเองของวัยเด็กมีผลใน ระยะยาว แสดงถึงรากฐานที่สำคัญของความสำเร็จและชีวิต ทางสังคมของเด็กในอนาคต (Bodrova & Leong, 2008 อ้างถึงใน สุปรียา ผาสุกสถิตพงศ์ และปิยะนันท์ ทิรัณย์ชโลทร, 2566) เพราะเด็กบางคนมีพฤติกรรมในการแสดงออกทางอารมณ์ ที่ไม่เหมาะสม ไม่รู้จักการยับยั้งชั่งใจตนเอง และแสดงพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมออกมา จึงส่งผลต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น (ณัชชา สนธิ และคณะ, 2566) นอกจากนี้ การให้ความเป็นอิสระที่让孩子ได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง การจัดสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดการกำกับตนเองต้องเป็นระบบ มีความเป็นอิสระ และเป็นกิจกรรมมีความท้าทายเหมาะสม กับความสนใจและความสามารถของเด็กนำไปสู่ความเป็นอิสระใน การปฏิบัติเพื่อกำกับตนเอง (สิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู, 2557) ผู้ใหญ่ควรจะมุ่งพัฒนาให้เกิดทักษะในการกำกับอารมณ์ ตนเอง และการกำกับพฤติกรรมตนเอง เพราะจะช่วยให้เด็ก ประสบความสำเร็จในการเรียนตลอดช่วงวัยเรียนได้มากกว่า การมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทางวิชาการ เช่น คณิตศาสตร์ การอ่านการเขียน เป็นต้น เนื่องจากการเรียนด้านวิชาการ ต้องอาศัยพัฒนาการทางปัญญาซึ่งเด็กแต่ละคนอาจยังพัฒนา ได้ไม่เท่ากัน และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน อาจจะไม่สอดคล้องกับพัฒนาการด้านความเข้าใจของเด็ก ดังนั้น เด็กปฐมวัยหากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เน้นไป ที่การฝึกให้เด็กมีการกำกับตนเองให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ ล่วงหน้าจะเป็นสิ่งที่เหมาะสมกว่ากับวัย และเป็นพื้นฐานใน การเรียนรู้ (Blair & Diamond, 2008 อ้างถึงใน พิมพ์จุฑา นิยมมาภิรัตน์, 2559) ซึ่งการกำกับตนเองมีความสำคัญต่อ ความสามารถของเด็กในการจัดการทางอารมณ์ ความสนใจ และสามารถยับยั้งบางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในขณะที่ทำ กิจกรรมร่วมกับผู้อื่น พฤติกรรมการกำกับตนเองยังส่งผลต่อ พัฒนาการในช่วงวัยต่อไปอีกด้วย พฤติกรรมการกำกับตนเอง ของเด็กปฐมวัยซึ่งมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจใน ความสามารถของตนเองที่มีต่อการกำกับตนเองในกฎระเบียบ ต่าง ๆ และการเผชิญกับปัญหาต่างๆ ในอนาคต รวมทั้งหากมี การส่งเสริมการกำกับตนเองตั้งแต่เด็กก็จะส่งผลถึงความสามารถ ในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การกำกับตนเองยังช่วย

ให้เด็กมีทักษะสังคมที่ดีและเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ อีกด้วย (นวลจันทร์ จุฑาทักดีกุล, 2560) จะเห็นได้ว่าการเสริมสร้าง การกำกับพฤติกรรมตนเองในเด็กปฐมวัย นอกจากจะช่วยให้เด็ก สามารถมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ และมีความประพฤติ ที่เหมาะสมตามบรรทัดฐานของสังคม ยังเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ในการพัฒนาการกำกับอารมณ์ตนเองต่อไปในอนาคตด้วย (พิมพ์จุฑา นิมมาภิรัตน์, 2559) และจากงานวิจัยต่างประเทศ ที่ศึกษาเกี่ยวกับการกำกับตนเอง พบว่า การกำกับตนเองใน เด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เด็กที่สามารถกำกับตนเองได้ จะสามารถส่งเสริมศักยภาพทั้งในด้านการเรียน การทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กมีทักษะ ในการกำกับตนเองน้อยลงจะมีความเสี่ยงมากขึ้นที่มีปัญหา ในเรื่องการเข้าสังคมและปัญหาพฤติกรรมต่าง ๆ (Matthews, 2009; Winsler, Ducenne, & Koury, 2011; Houtakangas, 2022; Khomais & Al-Khalidi & Alotalbi, 2019 อ้างถึงใน สุปรียา ผาสุกสถิตพงศ์ และปิยะนันท์ หิรัญชัยโลทร, 2566)

นอกจากนี้ ผลการวิจัยหลายเรื่องก็กล่าวถึงความสำคัญ ของการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ดังงานวิจัยของ สุภาวดี พึ่งรุ่ง (2562) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA^{tc} เพื่อพัฒนา การกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ โดยใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA^{tc} สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้ง เสาวลักษณ์ แก่นกระโทก และปัทมาวดี เล่ห์มงคล (2566) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติเพื่อส่งเสริม การกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและ หลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ พบว่า มีคะแนน การกำกับตนเองประกอบด้วย การจดจ่อใส่ใจ การควบคุมอารมณ์ การติดตามประเมินตนเอง หลังการจัดกิจกรรมศิลปะจาก วัสดุธรรมชาติสูงขึ้นทุกด้าน

การจัดกิจกรรมศิลปะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับเด็กเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การกำกับตนเอง ให้มีสมาธิจดจ่อกับกิจกรรมศิลปะจนบรรลุเป้าหมาย รวมถึง การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการโดยผ่าน กิจกรรมศิลปะประเภทต่าง ๆ สำหรับเด็ก เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ การตัดปะ การพิมพ์ภาพ การปั้น การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีอื่น ๆ ที่มีความเหมาะสมตามวัย กิจกรรม ศิลปะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้หลายด้าน เพราะธรรมชาติของกิจกรรมศิลปะส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออก ทางความคิดและจินตนาการอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้เด็ก เป็นผู้ริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง กิจกรรมศิลปะช่วยให้เกิดกระบวนการกลุ่มส่งเสริมให้เด็กมี พฤติกรรมที่เหมาะสม (เสาวลักษณ์ แก่นกระโทก และปัทมาวดี เล่ห์มงคล, 2566) นอกจากนี้ วิลาสินี ทองแถบ (2566) ยังกล่าวว่า ศิลปะมีความสำคัญและคุณค่าต่อเด็กปฐมวัยอย่างยิ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิด ความรู้สึก และจินตนาการเกี่ยวกับตัวเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทำให้ เด็กเกิดความสุข ผ่อนคลาย ไม่เครียด และเพลิดเพลินใน การทำงานที่ตนสนใจ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคม และทักษะการสื่อสาร เด็กเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ การแสดงออก การปรับตัว และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เกิดการยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งเข้าใจคุณค่าของงาน ศิลปะในแง่ของสุนทรีย์ภาพและการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กผ่าน การใช้อวัยวะต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน จึงถือเป็นกิจกรรม ที่ตอบสนองธรรมชาติของเด็ก และมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อ การจัดกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมศักยภาพของเด็กในทุกด้าน อีกทั้งกิจกรรมศิลปะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ซึ่งกิจกรรมการม้วนกระดาษเป็นกิจกรรมศิลปะประเภทหนึ่ง ที่ต้องใช้จินตนาการในการสร้างสรรค์ ใช้ความประณีต สมาธิ ความอดทนสูง (ฉัตรกมล ปล่อยทอง, ม.ป.ป.) ทั้งนี้ Wisnu (2013) ยังกล่าวว่าการม้วนกระดาษเป็นกิจกรรมที่ต้องการ ความยืดหยุ่นของนิ้วมือ ความอดทน ความเรียบร้อย และใช้ เวลานานพอสมควร

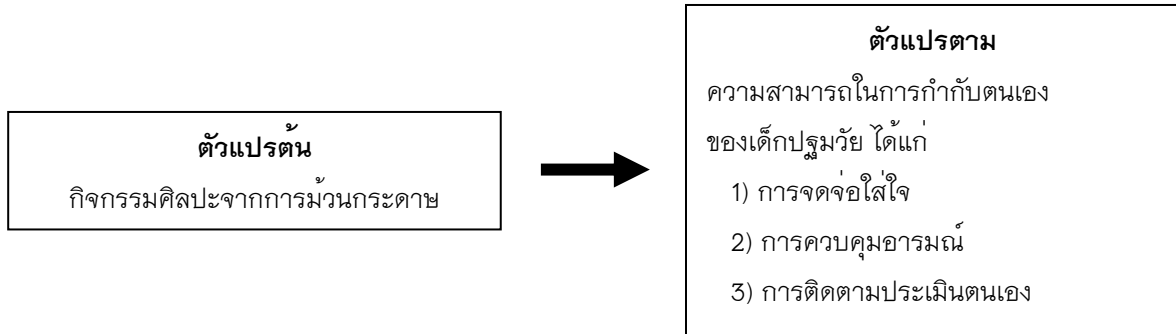
จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษที่มีต่อความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทั้งหมด 2 ห้องเรียน จำนวน 36 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Radom Sampling) จำนวน 17 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ จำนวน 24 แผน

2. แบบสังเกตพฤติกรรมในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One group pretest-posttest design ของ โทศกาล วรคำ (2566) มีลักษณะการวิจัยดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	ก่อนทดลอง (Pre-test)	ทดลอง	หลังทดลอง (Post-test)
E	O ₁	X	O ₂

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการยื่นขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และผ่านขั้นตอนการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์หมายเลขสำคัญโครงการ HE000014 ลำดับที่ 014/2568

2. ระยะเวลาในการทดลอง เริ่มทดลองการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2568 ถึงวันที่ 11 เมษายน 2568 รวมทั้งสิ้น 10 สัปดาห์

3. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับเด็ก และชี้แจงขั้นตอนในกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ และการปฏิบัติกิจกรรมให้แก่เด็กปฐมวัยได้เข้าใจ

4. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยมาประเมิน (Pre-test) ก่อนจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตและประเมินเพียงผู้เดียว

5. ดำเนินการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษตามแผนการจัดกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งทำการทดลองในช่วงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน (วันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี) วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

6. เมื่อดำเนินการทดลองครบ 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการประเมิน (Post-test) หลังการจัดกิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยฉบับเดียวกัน และใช้วิธีการประเมินแบบเดียวกันกับการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ

7. นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยไปทำการวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติและสรุปผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติตรวจสอบสมมติฐานความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเชิงบรรยายการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษเพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

ผลการศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษสามารถส่งเสริมความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยมีจำนวน 24 แผน ประกอบด้วย 8 หมวดหมู่ ได้แก่ 1) หมวดหมู่รูปทรงพื้นฐาน 2) หมวดหมู่ดอกไม้ 3) หมวดหมู่ผลไม้ 4) หมวดหมู่ผัก 5) หมวดหมู่อาหาร 6) หมวดหมู่สัตว์ 7) หมวดหมู่ยานพาหนะ 8) หมวดหมู่ของใช้ ประกอบด้วยกระบวนการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ เป็นขั้นที่ครูใช้วิธีการร้องเพลง ท่องคำคล้องจองประกอบท่าทางเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ผ่านเสียงเพลง และจังหวะของคำคล้องจอง ทำให้เด็กรู้สึกผ่อนคลายก่อนเข้าสู่การทำกิจกรรม จากนั้นครูแนะนำวัสดุอุปกรณ์เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ทำให้เด็กตั้งใจฟัง และจดจ่อกับวัสดุอุปกรณ์ที่ครูนำมา ในระยะแรกของการจัดกิจกรรมในขั้นนี้ ขณะที่ครูเริ่มต้นกิจกรรมด้วยการร้องเพลง ท่องคำคล้องจองพร้อมกับท่าทางประกอบ พฤติกรรมของเด็กบางคนจะมีท่าทางเพียงแค่นั่งมองไม่ร่วมในกิจกรรม และชักชวนเพื่อนคุย เมื่อครูชักชวนเรียกชื่อเด็กคนนั้น ๆ จึงหันกลับมาสนใจครูและกิจกรรม เมื่อครูนำวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาให้เด็กดู เด็กส่วนใหญ่จะลุกเดินออกจากที่นั่งของตนเองเพื่อยืนดูหรือหยิบจับวัสดุอุปกรณ์นั้น ๆ หากมีเด็ก 1-2 คนลุกขึ้นมา เด็กคนอื่นจะลุกขึ้นมาเช่นเดียวกัน ครูต้องบอกให้เด็กกลับไปนั่งที่เดิมอยู่บ่อยครั้ง เมื่อจัดกิจกรรมผ่านไประยะหนึ่งในช่วงสัปดาห์ที่ 4 เป็นต้นไป จะเห็นพฤติกรรมของเด็กที่เริ่มเปลี่ยนแปลงไปเกี่ยวกับความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยที่มีการพัฒนาขึ้น เด็กจะจดจ่อใส่ใจในกิจกรรม สังเกตได้จากเมื่อเด็กร้องเพลง ท่องคำคล้องจองท่าทางไปพร้อมกับครูได้จนจบโดยไม่ชวนเพื่อนคุย ถึงแม้เนื้อเพลงหรือคำคล้องจองในบางสัปดาห์จะมีเนื้อหาที่ยาวก็ตาม และในขณะที่ครูกำลังแนะนำวัสดุอุปกรณ์ เด็กสามารถจดจ่อใส่ใจ ควบคุมอารมณ์ตนเองโดยการนั่งฟังแม้ว่าจะมีเด็กบางคนขยับตัวระง้อดูบ้าง แต่ไม่ลุกขึ้นยืนเดินมาเหมือนระยะแรก ๆ ของการจัดกิจกรรม และสามารถฟังครูแนะนำวัสดุอุปกรณ์ทีละชิ้นได้จนจบ

ภาพประกอบ 2 เด็กนั่งฟังครูอย่างจดจ่อใส่ใจ

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม เป็นขั้นที่ครูอธิบาย หรือสาธิตวิธีการทำกิจกรรม โดยในแต่ละวันครูจะมีกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษให้เด็กเลือกทำ 3 กิจกรรม ซึ่งจะประกอบไปด้วยกิจกรรมใหม่ของวันนั้น ๆ 1 กิจกรรม และกิจกรรมที่เด็กรู้จักหรือเด็กบางคนได้ทำผ่านมาแล้วจากวันอื่น ๆ 2 กิจกรรม ในขั้นนี้ครูสร้างข้อตกลงกับเด็กในการเข้าทำกิจกรรม โดยให้เลือกทำ

กิจกรรมตามความสนใจภายใต้เงื่อนไขจำนวนสัญลักษณ์ของการเข้าทำกิจกรรมนั้น ๆ ถ้าหากเด็กไม่มีสัญลักษณ์ของกิจกรรมที่ตนต้องการ เด็กจะต้องเลือกทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีจำนวนสัญลักษณ์กิจกรรมเหลืออยู่ก่อน เมื่อเด็กทำกิจกรรมใดเสร็จแล้วให้นำผลงานมาเล่าให้ครูฟัง ครูจดบันทึกผลงานที่เด็กเล่าจากนั้นเด็กหมุนเวียนไปเลือกทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป และเด็กต้องส่งผลงานจากกิจกรรมใหม่ของวันนั้น ๆ 1 ชิ้น ต่อ 1 คน ในระยะแรกของการจัดกิจกรรมระหว่างสัปดาห์ที่ 1-3 พฤติกรรมของเด็กในขณะที่ยกอธิบาย สาธิตการทำกิจกรรม มีเด็กบางคนชวนเพื่อนคุย และมาหยิบวัสดุ อุปกรณ์เล่น เมื่อถึงช่วงของการเลือกเข้าทำกิจกรรมซึ่งครูจะมีข้อตกลงในการเข้าทำกิจกรรมกับเด็ก เด็กจะเดินเข้าไปทำกิจกรรมเลย หรือเด็กบางคนมีสัญลักษณ์เข้าทำกิจกรรมหนึ่ง แต่ก็เข้าไปทำอีกกิจกรรมหนึ่งซึ่งไม่ตรงกับที่ตนเองเลือกไว้ และเด็กบางคนเมื่อเปลี่ยนกิจกรรมก็จะเข้าไปทำกิจกรรมนั้นเลย โดยไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการเข้าทำกิจกรรม และในขณะที่เด็กทำกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ ตัวอย่างเช่น กิจกรรมม้วนกระดาษรูปทรงพื้นฐานที่เด็กจะต้องนำเส้นกระดาษม้วนให้เป็นรูปทรงต่าง ๆ เมื่อเด็กกำลังม้วนแล้วเส้นกระดาษหลุดออกจากเข็มม้วนหรือเมื่อม้วนกระดาษแล้วไม่ได้รูปทรงตามที่ต้องการ จะมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาไม่ยอมทำตาม เช่น ถอนหายใจแรง เอากระดาษไปทิ้ง บอกครูว่าทำไม่ได้ บอกครูว่าหนูหงุดหงิด หรือเด็กบางคนเร่งรีบในการทำผลงานให้เสร็จเพื่อที่จะได้ไปทำกิจกรรมอื่น ๆ ทำให้ผลงานบางชิ้นไม่สมบูรณ์ และไม่เรียบร้อย เมื่อนำผลงานมาเล่าให้ครูฟังบอกเล่ารายละเอียดของผลงานได้เพียงสั้น ๆ เมื่อจัดกิจกรรมผ่านไปได้ในช่วงของสัปดาห์ที่ 4 เป็นต้นไป เด็กมีพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความสามารถในการกำกับตนเอง ด้านจดจ่อใส่ใจ ด้านควบคุมอารมณ์ และด้านการติดตามประเมินตนเองที่เปลี่ยนแปลงไปสังเกตได้จากขณะที่เด็กทำกิจกรรมสัตว์ที่หนูชอบปะ ดิต ต่อเติม เด็กค่อย ๆ ม้วนกระดาษตามรูปทรงที่ตนเองต้องการอย่างเบามือแล้วนำมาจัดเรียงเป็นรูปสัตว์ที่ตนเองชอบ และตกแต่งผลงานด้วยการฉีกกระดาษสีเป็นชิ้นเล็ก ๆ มาปะติดตามจินตนาการ และในขณะที่ทำผลงาน เด็กก้มหน้าก้มตาทำผลงานของตนเองอย่างตั้งใจจนสำเร็จ โดยไม่สนใจสิ่งเร้ารอบตัว เมื่ออยากทำกิจกรรมอื่นแต่เห็นเพื่อนยังทำไม่เสร็จก็สามารถรอคอยได้ เช่น เด็กบางคนทำกิจกรรมเสร็จแล้วและต้องการที่จะเปลี่ยน

กิจกรรม แต่กิจกรรมที่ต้องการเพื่อนยังทำไม่เสร็จ เด็กสามารถรอคอยโดยไม่ไปรบกวนผู้อื่นได้ สังเกตจากเด็กเดินมาบอกครูว่า “หนูทำกิจกรรมนี้เสร็จแล้วค่ะ หนูขอร้องทำกิจกรรมนั้นได้ไหมคะ” และบางคนเลือกที่จะนั่งต่อเติมผลงานของตนเองรอ และเมื่อเด็กทำผลงานเสร็จก็สามารถเล่าผลงานของตนเองให้ครูฟังโดยมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น และแสดงสีหน้าที่ยิ้มแย้ม แววตาสดใส ชักชวนให้เพื่อนดูผลงาน และเล่าผลงานของตนให้เพื่อนฟังว่าตนทำอะไร และมีเด็กบางคนเมื่อทำผลงานกิจกรรมเสร็จนำมาเล่าให้ครูฟังแล้วจะบอกกับครูต่อว่าอยากไปทำกิจกรรมอะไรและต่อด้วยกิจกรรมอะไรได้

ภาพประกอบ 3 เด็กทำผลงานของตนเองอย่างตั้งใจ

จนสำเร็จโดยไม่สนใจสิ่งเร้ารอบตัว

3. ขั้นสรุป เป็นขั้นที่เด็กและครูร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ทำ เด็กเลือกนำผลงานของตนเองมาเล่าให้เพื่อนและครูฟัง ครูสนทนาซักถามด้วยคำถามที่ให้เกิดสะท้อนถึงการจดจ่อใส่ใจ การควบคุมอารมณ์ และการติดตามประเมินตนเอง ในการทำกิจกรรมที่ผ่านมา ขั้นนี้ครูเน้นการสะท้อนตนเอง และการพูดคุยอย่างมีเป้าหมาย โดยครูให้เด็กนั่งเป็นวงกลมแล้ววางผลงานที่ตนเองเลือกมาไว้ข้างหน้า จากนั้นพาเด็ก ๆ เดินรอบวงกลมเพื่อชมผลงานของเพื่อนแล้วให้เด็กนั่งลงตรงกับผลงานของตนเองแล้วหยิบผลงานขึ้นมาเล่าให้เพื่อนและครูฟัง แล้วสนทนาซักถามให้เด็กคิดย้อนทบทวนพฤติกรรม ความรู้สึกของตนเองต่อการทำกิจกรรม เช่น บอกได้ว่าตนเองชอบ หรือไม่ชอบส่วนไหน ในผลงาน ต้องแก้ไขปรับปรุงผลงานที่ทำไปแล้วอย่างไร ขณะที่ทำกิจกรรมรู้สึกอย่างไร และชอบกิจกรรมใดมากที่สุดเพราะอะไร ในการจัดกิจกรรมช่วงแรกของการทดลอง พฤติกรรมเด็กที่แสดงคือ เด็กบางคนจะบอกเล่าผลงาน และความรู้สึกของตนเองต่อผลงานเพียงสั้น ๆ “หนูทำแอปเปิ้ล เพราะว่าชอบ” “อันนี้คือรถ” และในขณะที่เพื่อนเล่าผลงานเด็กบางคนแสดงพฤติกรรมถึงความไม่สนใจต่อการนำเสนอ เช่น ก้มหน้า แทะเล็บมือเล็บเท้า เล่นเสื้อผ้าของตนเอง เมื่อจัดกิจกรรมไปในช่วงสัปดาห์ที่ 4 เป็นต้นไป จะเริ่มเห็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กใน ด้านจดจ่อใส่ใจ ด้านการติดตามประเมินตนเอง

ได้อย่างชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ เด็กสามารถสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเองได้โดยมีรายละเอียดมากขึ้น และในขณะที่เพื่อนบอกเล่าผลงานเด็กแสดงพฤติกรรมถึงความใส่ใจต่อการนำเสนอผลงานของเพื่อน คือ เมื่อเพื่อนเล่าเสร็จเด็กยกมือถาม หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของเพื่อน ตัวอย่างเช่น ขณะที่เด็กกำลังนำเสนอผลงาน

เพื่อน: “ดอกไม้ของเธอสวยจัง เธอทำยังไงหรอ”

ผู้เล่า (เจ้าของผลงาน): “เราก็กวาดมาแล้ว มาวางตรงกลางก่อน 1 อันให้เป็นเกสร แล้วก็เอารูปดวงตามาเรียงรอบ ๆ”

ครู: “แล้วหนูรู้สึกอย่างไรกับผลงานของเพื่อน”

เพื่อน: “หนูรู้สึกชอบค่ะ เพราะว่าเพื่อนทำสวยมากเลยคะ”

ผู้เล่า (เจ้าของผลงาน): “หันหน้าไปยิ้มกับเพื่อน

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมการกำกับตนเองด้านควบคุมอารมณ์เมื่อมีเพื่อนชื่นชมผลงานเด็กก็แสดงออกได้อย่างเหมาะสม

ภาพประกอบ 4 ภาพผลงานสะท้อนพฤติกรรมเด็ก เชื่อมสู่คำบรรยาย

จากข้อมูลเชิงบรรยายสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ

ความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยหลังจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

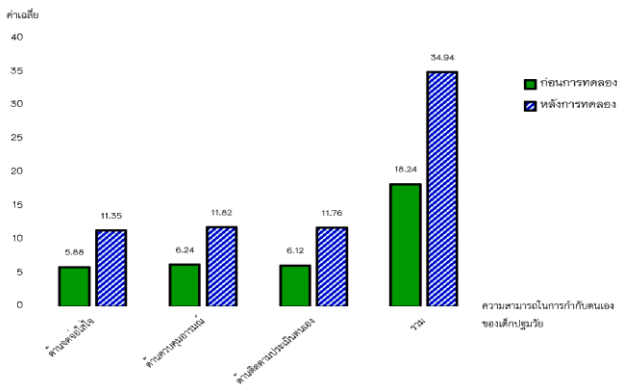
ตาราง 2 ค่าเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ

ความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย	N	K	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t
			\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านจิตใจ	17	12	5.88	1.73	11.35	1.22	15.42**
2. ด้านควบคุมอารมณ์	17	12	6.24	1.75	11.82	0.39	13.57**
3. ด้านการติดตามประเมินตนเอง	17	12	6.12	1.80	11.76	0.75	13.74**
รวม	17	36	18.24	4.55	34.94	1.56	17.51**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 ปรากฏว่าความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยโดยรวมก่อนการจัดกิจกรรมมีค่า $\bar{X} = 18.24$, S.D. = 4.55 หลังการจัดกิจกรรม มีค่า $\bar{X} = 34.94$, S.D. = 1.56 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจิตใจ ก่อนการจัดกิจกรรม มีค่า $\bar{X} = 5.88$, S.D. = 1.73 หลังการจัดกิจกรรม มีค่า $\bar{X} = 11.35$, S.D. = 1.22 ด้านการควบคุมอารมณ์ ก่อนการจัดกิจกรรม มีค่า $\bar{X} = 6.24$, S.D. = 1.75 หลังการจัดกิจกรรม มีค่า $\bar{X} = 11.82$, S.D. = 0.39 และด้านการติดตามประเมินตนเอง ก่อนการจัดกิจกรรม มีค่า $\bar{X} = 6.12$, S.D. = 1.80 หลังการจัดกิจกรรม มีค่า $\bar{X} = 11.76$, S.D. = 0.75 และความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษโดยรวมและรายด้านสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้เห็นความแตกต่างเด่นชัด ผู้วิจัยจึงนำคะแนนเฉลี่ยรายด้านของความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยนำเสนอเป็นแผนภูมิ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 5 ความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กรวมก่อนและหลังจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ

สรุปผลการวิจัย

เด็กรวมหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ ที่ส่งเสริมความสามารถในการกำกับตนเองสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษประกอบด้วย 3 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนส่งเสริมให้เด็กรวมมีความสามารถในการกำกับตนเองสูงขึ้น ดังนี้ 1) ขั้นนำ การเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มทำกิจกรรม เด็กเริ่มมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการกำกับตนเองเปลี่ยนแปลงไปในช่วงสัปดาห์ที่ 4 โดยเด็กสามารถจดจ่อใส่ใจ ควบคุมอารมณ์ตนเองได้มากขึ้น 2) ขั้นดำเนินกิจกรรม การเลือกทำกิจกรรมภายใต้ข้อตกลง เด็กมีพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความสามารถในการกำกับตนเอง ด้านจดจ่อใส่ใจ ด้านควบคุมอารมณ์ และด้านการติดตามประเมินตนเองที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงสัปดาห์ที่ 4 โดยเด็กสามารถตั้งใจทำผลงานของตนเองจนสำเร็จ สามารถรอคอยได้เมื่ออยากทำกิจกรรมอื่นแต่เพื่อนยังไม่เสร็จ และสามารถบอกเล่าผลงานของตนเองให้ครูและเพื่อนฟัง โดยมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น ด้วยสีหน้าที่ยิ้มแย้ม แววตาสดใส ชักชวนให้เพื่อนดูผลงาน และสามารถบอกความประสงค์ของตนได้ว่าอยากไปทำกิจกรรมอะไรต่อไป และ 3) ขั้นสรุปการนำเสนอผลงาน เด็กเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการกำกับตนเองในด้านจดจ่อใส่ใจ ด้านการติดตามประเมินตนเอง ชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงสัปดาห์ที่ 4 โดยเด็กสามารถสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเองได้ โดยมีรายละเอียดมากขึ้น มีความใส่ใจต่อการนำเสนอผลงานของเพื่อน สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของเพื่อน และควบคุม

อารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสมเมื่อมีเพื่อนวิพากษ์วิจารณ์หรือชื่นชมผลงานของตน

2. ความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กรวม

หลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กรวม ผลการวิจัยพบว่าเด็กรวมที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษมีความสามารถในการกำกับตนเองสูงขึ้น ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษส่งเสริมให้เด็กรวมมีความสามารถในการกำกับตนเองสูงขึ้น เนื่องจากกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ถ่ายทอดความคิดจินตนาการผ่านการม้วนเส้นกระดาษเป็นรูปทรงพื้นฐานต่าง ๆ แล้วนำมาออกแบบ จัดวางประกอบให้เป็นรูปภาพตามจินตนาการของเด็กนำมาต่อเติมกับสื่ออุปกรณ์อื่น ๆ ด้วยวิธีการวาดภาพระบายสี ฉีก ตัด ประกอบปั้นต่อเติม เกิดเป็นผลงานต่าง ๆ ตามความคิดและจินตนาการอย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ John Dewey ที่กล่าวว่า Learning by Doing เป็นการให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดการเรียนรู้ และเกิดเป็นองค์ความรู้ที่มีความสำคัญต่อตัวผู้เรียน (ลลิตา ศิริวงษ์, 2566) ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นนำ การเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มทำกิจกรรมเป็นขั้นที่ครูใช้วิธีการร้องเพลง ท่องคำคล้องจองประกอบท่าทาง เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ผ่านเสียงเพลง และจังหวะของคำคล้องจอง ทำให้เด็กรู้สึกผ่อนคลายก่อนเข้าสู่การทำกิจกรรม จากนั้นครูแนะนำวัสดุอุปกรณ์เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ทำให้เด็กตั้งใจฟังและจดจ่อกับวัสดุอุปกรณ์ที่ครูนำมา ซึ่งสอดคล้องกับ ภัททิยา บัวศรี และอัญญาณิ บุญเชื้อ, (2557) ที่กล่าวว่า เพลงและคำคล้องจองมีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอย่างมาก ด้วยจังหวะและท่วงทำนอง จะกระตุ้นให้เกิดความตื่นตันทันที กระฉับกระเฉง และส่งผลให้อยากเล่นหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

1.2 ชั้นคำเนนิกิจกรรม เป็นชั้นที่ครูอธิบาย หรือสาธิตวิธีการทำกิจกรรม โดยในแต่ละวันครูจะมีกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษให้เด็กเลือกทำ 3 กิจกรรม ซึ่งจะประกอบไปด้วยกิจกรรมใหม่ของวันนั้น ๆ 1 กิจกรรม และกิจกรรมที่เด็กรู้จักหรือเด็กบางคนได้ทำผ่านมาแล้วจากวันอื่น ๆ 2 กิจกรรม ในชั้นนี้ครูสร้างข้อตกลงกับเด็กในการเข้าทำกิจกรรม โดยให้เด็กเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจภายใต้เงื่อนไขจำนวนสัญลักษณ์ของการเข้าทำกิจกรรมนั้น ๆ ถ้าหากเด็กไม่มีสัญลักษณ์ของกิจกรรมที่ตนต้องการ เด็กจะต้องเลือกทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีจำนวนสัญลักษณ์กิจกรรมเหลืออยู่ก่อน เมื่อเด็กทำกิจกรรมใดเสร็จแล้วให้นำผลงานมาเล่าให้ครูฟัง ครูจดบันทึกผลงานที่เด็กเล่าจากนั้นเด็กหมุนเวียนไปเลือกทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป และเด็กต้องส่งผลงานจากกิจกรรมใหม่ของวันนั้น ๆ 1 ชิ้น ต่อ 1 คน ซึ่งรูปแบบของการทำกิจกรรมครูจัดเตรียมกิจกรรมไว้ทั้งหมด 3 กิจกรรมต่อหนึ่งวัน เด็กจะได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจภายใต้เงื่อนไขจากจำนวนสัญลักษณ์ของการเข้าทำกิจกรรมนั้น ๆ ถ้าหากเด็กไม่มีสัญลักษณ์ของกิจกรรมที่ตนต้องการ เด็กจะต้องเลือกทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีจำนวนสัญลักษณ์กิจกรรมเหลืออยู่ก่อนซึ่งเด็กจะต้องควบคุมตนเองในการรอคอย เช่น พฤติกรรมเด็กที่แสดงออก คือ เด็กบอกว่ากับครูว่า “หนูทำกิจกรรมนี้เสร็จแล้วคะ หนูขออนุญาตทำกิจกรรมนั้นได้ไหมคะ” ซึ่งเงื่อนไขของการเข้าทำกิจกรรมเช่นนี้จะเป็นการฝึกให้เด็กสามารถการกำกับตนเอง ด้านจุดจ้อใจ ด้านควบคุมอารมณ์ ด้านการติดตามประเมินตนเอง ในการทำผลงานจนสำเร็จ สอดคล้องกับ ฌซนท หล่อสมบูรณ์ และ โสเมฉาย บุญญานันต์ (2564) กล่าวว่า การเรียนรู้ผ่านงานศิลปะทำให้เด็กมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมศิลปะจะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีสมาธิ เข้าใจตนเองและสังคม จนพัฒนาไปสู่ความมั่นใจและสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสม ชวอร์ และบรูคส์ (Schraw & Brook, 2000 อ้างถึงใน สิรินทร์ ลัดดาภรณ์ บุญเชิดชู, 2557) ที่กล่าวถึงการกำกับตนเองเป็นความสามารถที่จะเข้าใจและควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง ให้บรรลุถึงเป้าหมาย ในการวิจัยครั้งนี้เด็กได้ผ่านการลงมือทำกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษด้วยรูปแบบที่หลากหลาย จากวิธีการม้วนกระดาษ เพื่อให้ได้รูปทรงต่าง ๆ มาสร้างสรรค์ต่อเติม เด็กได้ฝึกฝนทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ทำให้เด็กได้อยู่กับตนเอง ควบคุมอารมณ์ของตนเอง

จุดจ้อใจในขณะที่ทำกิจกรรม ได้มีการประเมินตนเองความรู้สึกของตนต่อผลงาน สอดคล้องกับกฎแห่งการเรียนรู้ธอร์นไคด์ที่ว่าด้วยกฎของการฝึกหัด (Law of Exercise) ที่ว่าการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อเกิดขึ้นแล้วได้รับการกระทำซ้ำไปเรื่อย ๆ ย่อมเกิดเป็นความชำนาญและพัฒนาเป็นความเคยชินในที่สุด ยิ่งฝึกมากความถูกต้องสมบูรณ์ก็ยิ่งมากขึ้นเรื่อย ๆ การเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อเกิดขึ้นแล้วขาดการกระทำซ้ำ ก็ย่อมเกิดความเสื่อมถอยลดประสิทธิภาพลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งลืมเลือนไปที่สุด (สอนประจันต์ เสียงเย็น, 2559) เพราะการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจะเป็นการสร้างเครือข่ายเส้นใยประสาทเชื่อมโยงสมองหลาย ๆ บริเวณด้านหลังกับสมองส่วนหน้าสุดเพื่อจะช่วยให้เด็กมีทักษะการคิดที่ช่วยให้สามารถกำกับตนเองไปสู่เป้าหมายได้ (สุภาวดี หาญเมธี และคณะ, 2561) และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ แก่นกระโทก และปัทมาวดี เล่ห์มงคล (2566) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติเพื่อส่งเสริมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง และหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ การกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับดีมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ พบว่า มีคะแนนการกำกับตนเองประกอบด้วย การจุดจ้อใจ การควบคุมอารมณ์ การติดตามประเมินตนเอง หลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติสูงขึ้นทุกด้าน

1.3 ชั้นสรุป เป็นชั้นที่เด็กและครูร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ทำ เด็กเลือกนำผลงานของตนมาเล่าให้เพื่อนและครูฟัง ครูสนทนาซักถามด้วยคำถามที่ให้เด็กสะท้อนถึงการจุดจ้อใจ การควบคุมอารมณ์ และการติดตามประเมินตนเอง ในการทำกิจกรรมที่ผ่านมา ชั้นนี้ครูเน้นการสะท้อนตนเอง และการพูดคุยอย่างมีเป้าหมาย โดยครูให้เด็กนั่งเป็นวงกลมแล้ววางผลงานที่ตนเองเลือกมาไว้ข้างหน้า จากนั้นพาเด็ก ๆ เดินรอบวงกลมเพื่อชมผลงานของเพื่อนแล้วให้เด็กนั่งลงตรงกับผลงานของตนเองแล้วหยิบผลงานขึ้นมาเล่าให้เพื่อนและครูฟัง แล้วสนทนาซักถามให้เด็กคิดย้อนทบทวนพฤติกรรม ความรู้สึกของตนเองต่อ

การทำกิจกรรม เช่น บอกได้ว่าตนเองชอบ หรือไม่ชอบส่วนไหน ในผลงานต้องแก้ไขปรับปรุงผลงานที่ทำไปแล้วอย่างไร ขณะที่ทำกิจกรรมรู้สึกอย่างไร และชอบกิจกรรมใดมากที่สุด เพราะอะไร และเมื่อเด็กทำผลงานเสร็จเด็กบอกเล่าผลงานของตนเอง เช่น “หนูทำดอกไม้สวย แล้วก็ผีเสื้อด้วยนะคะ แล้วก็ผีเสื้อบินมากินน้ำหวาน” ขณะที่เด็กพูดถึงผลงานของตนเอง สักชวนให้เพื่อนดูผลงาน ดังที่ ปีเตอร์สัน (Peterson, 1958, p. 101 อ้างถึงใน อโนชา ธีรธำรง, 2550) ได้กล่าวว่า ศิลปะเป็นแนวทางในการแสดงออกของเด็ก เด็กต้องการโอกาสในการแสดงออก เด็กสามารถถ่ายทอดความรู้สึก ความเข้าใจรวมทั้งบุคลิกภาพ ความอิสระของเด็ก ออกมาสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดจากประสบการณ์ และจินตนาการของเด็กแต่ละคนนั่นเอง และกิจกรรมศิลปะยังเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ตามความรู้สึก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) สอดคล้องกับ ปิ่นทอง นันทะลาด (2563) ที่กล่าวว่า การทำงานศิลปะเด็ก คือกระบวนการพัฒนาสมอง การทำงานศิลปะช่วยให้เด็กรู้สึกผ่อนคลาย ระบายสิ่งที่อยู่ข้างในออกมา ลดความกดดัน เป็นการพัฒนาสมองส่วนอารมณ์ ขณะทำงานศิลปะเด็กจะนำเอาข้อมูลที่รู้และเก็บอยู่ในสมอง มาประมวลผลที่สมองส่วนหน้า สมองส่วนหน้าส่งไปที่สมองส่วนควบคุมการเคลื่อนไหว (motor cortex) ส่งสัญญาณไปที่มือมือทำตามที่สมองสั่ง การจัดกิจกรรมศิลปะจากการมีวนกระต่าย เป็นการนำเส้นกระต่ายมาวนให้เป็นรูปทรงต่าง ๆ จึงต้องอาศัย การควบคุมการใช้กล้ามเนื้อให้ประสานสัมพันธ์กับตา ความละเอียด ประณีต ความตั้งใจเป็นอย่างมาก เพื่อให้มีวนเส้นกระต่ายออกมาเป็นรูปทรงที่ต้องการได้

2. ความสามารถในการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

หลังการจัดกิจกรรมศิลปะจากการมีวนกระต่าย สูงกว่า ก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งอธิบายความสามารถในการกำกับตนเอง ด้านจดจ่อใส่ใจ ด้านควบคุมอารมณ์ ด้านการติดตามประเมินตนเอง ได้ดังนี้

2.1 ด้านจดจ่อใส่ใจ การจัดกิจกรรมศิลปะจากการมีวน

กระต่ายส่งเสริมความสามารถในการกำกับตนเอง ด้านการจดจ่อใส่ใจของเด็กสูงขึ้น เนื่องจากในการทำกิจกรรมเด็กจะต้องตั้งใจ ฟังครูอธิบายกิจกรรม การนำเสนอผลงานของเพื่อน รวมไปถึงการใส่ใจต่อการนำเสนอผลงานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

และเลือกทำกิจกรรมภายใต้ข้อตกลงได้อย่างถูกต้อง มีสมาธิ ตั้งใจทำผลงานจนสำเร็จตามเวลาที่กำหนด โดยไม่สนใจสิ่งรบกวนขณะทำกิจกรรม ในการทำกิจกรรมศิลปะจากการมีวนกระต่ายนั้นเด็กจะต้องนำเส้นกระต่ายมาวนเพื่อให้ได้เป็นรูปทรงต่าง ๆ ออกมา แล้วนำมาต่อเติมเป็นผลงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ปะติด วาดภาพต่อเติม หรือนำผลงานจากการมีวนเส้นกระต่ายมาประกอบการปั้นให้เป็นผลงานต่าง ๆ ซึ่งในขั้นตอนของการมีวนเส้นกระต่ายจะใช้เวลานาน และเด็กต้องควบคุมกล้ามเนื้อให้ประสานสัมพันธ์กับตาในการจับเส้นมีวนกระต่าย ต้องใช้ความละเอียด ประณีต และความตั้งใจเป็นอย่างมาก ให้ได้ชิ้นงานออกมาที่ละเอียด หรือที่ละเอียดรูปทรงของกระต่ายที่มีวน เพื่อที่จะนำมาประกอบเป็นรูปภาพต่าง ๆ จากตัวอย่างกิจกรรม สัตว์ที่หนูชอบเด็กจะค่อย ๆ มีวนกระต่ายตามรูปทรงที่ตนเองต้องการอย่างเบา มือ แล้วนำมาจัดเรียงเป็นรูปสัตว์ที่ตนเองชอบ และตกแต่งผลงานด้วยการฉีกกระดาษสีเป็นชิ้นเล็ก ๆ มาปะติดตามจินตนาการ และในขณะที่ทำผลงานเด็กก็หันมาทำผลงานของตนเองอย่างตั้งใจ จนสำเร็จโดยไม่สนใจสิ่งเร้ารอบตัว เมื่อทำเสร็จในช่วงของการเล่าผลงาน เด็กตั้งใจฟังเพื่อนเล่าผลงานจนจบ จากพฤติกรรมตัวอย่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความสามารถในการกำกับตนเองด้านจดจ่อใส่ใจของเด็ก ดังที่สิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู (2557) กล่าวถึงการกำกับตนเองเป็นพฤติกรรมในการควบคุมตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยคำนึงถึงความสามารถของตนเอง ความสนใจ การตั้งเป้าหมายเพื่อให้การกระทำต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายที่ตนเองได้ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตภรณ์ อุทุมพร, วณิชชา สิทธิพล และกิตติมา บุญยศ (2566) ที่ศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบวัสดุปลายเปิด เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการจดจ่อใส่ใจของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 พบว่า พฤติกรรมจดจ่อใส่ใจของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล หลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบวัสดุปลายเปิด นักเรียนมีพฤติกรรมการจดจ่อใส่ใจสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

2.2 ด้านควบคุมอารมณ์ การจัดกิจกรรมศิลปะจากการมีวน

กระต่ายส่งเสริมความสามารถในการกำกับตนเอง ด้านการควบคุมอารมณ์ของเด็กสูงขึ้น เนื่องจากกิจกรรมศิลปะจากการมีวนกระต่ายเป็นกิจกรรมต้องใช้ความละเอียด ประณีต ความตั้งใจเป็นอย่างมาก เด็กจึงมีโอกาสฝึกการจดจ่อ

มีสมาธิกับการม้วนกระดาษของตนเองโดยไม่ไปรบกวนผู้อื่น ส่งผลให้เกิดบรรยากาศในการทำกิจกรรมร่วมกันที่สงบ ในการทำกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษนั้นเด็กต้องม้วนกระดาษเป็นรูปทรงพื้นฐานหลายชิ้นเพื่อนำมาจัดวางให้เป็นรูปภาพต่าง ๆ ได้ เด็กจึงได้ฝึกม้วนกระดาษซ้ำ ๆ หลายครั้ง ซึ่งช่วยให้เด็กได้ฝึกสมาธิ ความอดทน และควบคุมอารมณ์ ระหว่างการทำกิจกรรม และในการทำกิจกรรมนั้นมีข้อตกลง และเงื่อนไขเด็กต้องอดทนรอคอยในการทำกิจกรรมตามลำดับ ก่อนหลังซึ่งทำให้เด็กชะลอความต้องการของตนเอง เด็กต้องยอมรับเงื่อนไขหรือข้อตกลงและจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ในระหว่างรอคอยได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งเมื่อครูและเพื่อนชื่นชมผลงานเสร็จแล้ว เด็กสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม จากตัวอย่างกิจกรรม เด็กบางคนทำกิจกรรมเสร็จแล้วและต้องการที่จะเปลี่ยนกิจกรรม แต่กิจกรรมที่ต้องการเพื่อนยังไม่เสร็จ เด็กสามารถรอคอยโดยไม่ไปรบกวนผู้อื่นได้ สังเกตจากเด็กเดินมาบอกครูว่า “หนูทำกิจกรรมนี้เสร็จแล้วคะ หนูขอหนึ่งรอทำกิจกรรมนั้นได้ไหมคะ” และบางคนเลือกที่จะนั่งต่อเติมผลงานของตนเองรอ และเมื่อชมผลงานแสดงสีหน้าท่าทางที่ที่เหมาะสม เช่น หันหน้าไปยิ้มกับเพื่อน พยักหน้าหรือกล่าวขอบคุณเพื่อน จากพฤติกรรมตัวอย่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความสามารถในการกำกับตนเองด้านการควบคุมอารมณ์ ดังที่ พรารธนา หาญเมธี (2566, ออนไลน์) กล่าวว่า การยับยั้งชั่งใจสามารถฝึกฝนได้ทั้งที่บ้านและโรงเรียน และทำได้ไม่ยาก เริ่มได้จากฝึกให้เด็กเรียนรู้ที่จะ “รอ” เป็น ฝึกให้ทำทีละอย่าง เมื่อ “ทำสิ่งนี้เสร็จแล้ว” จึงได้ทำสิ่งต่อไป ไม่ทำตามอำเภอใจ ผู้ใหญ่ไม่ตามใจมีกติกาหรือข้อตกลงที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งเด็กจะค่อย ๆ ทำได้มากขึ้นตามพัฒนาการของวัย เมื่อเด็ก ๆ ยั้งใจได้ อดทนรอคอยเป็น คำชมและกำลังใจของผู้ใหญ่จะทำให้พฤติกรรมยับยั้งใจของเขายิ่งดีขึ้น สอดคล้องกับ สุภาวดี หาญเมธี และคณะ (2561) ที่กล่าวว่า การฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจะเป็นการสร้างเครือข่ายเส้นใยประสาทเชื่อมโยงสมองหลาย ๆ บริเวณ ด้านหลังกับสมองส่วนหน้าสุดเพื่อจะช่วยให้เด็กมีทักษะการคิดที่ช่วยให้สามารถกำกับตนเองไปสู่เป้าหมายได้ การให้โอกาสเด็กได้ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เด็กมีการกำกับควบคุมอารมณ์ที่ดี นอกนี้การชะลอเวลาสักนิดให้เด็กคิดก่อนที่จะตอบ การจัดให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่ต้องมีการรอคิว มีกฎกติกา จะสามารถช่วยส่งเสริม Executive Functions และ Self-Regulation

(EF/SR) ให้เด็กได้ และควรทำสม่ำเสมอเพื่อให้เด็กพร้อมในการพัฒนา Executive Functions ชั้นสูงยิ่งยิ่งขึ้นไป ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะนุช บุตรราช และอรพรรณ บุตรกตัญญู (2565) ที่ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะจากสื่อธรรมชาติที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มที่มีต่อการควบคุมอารมณ์ของเด็กปฐมวัย พบว่า กิจกรรมศิลปะจากสื่อธรรมชาติที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มสามารถทำให้เด็กมีพฤติกรรมควบคุมอารมณ์ที่ดีขึ้น

2.3 ด้านการติดตามประเมินตนเอง เด็กปฐมวัยที่

ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษมีความสามารถในการกำกับตนเอง ด้านการติดตามประเมินตนเองเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมวางแผน เลือกสีของเส้นกระดาษ และวางองค์ประกอบของผลงานด้วยตนเอง อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ในระหว่างทำงานงานเด็กสังเกต ความเรียบร้อย ความสมบูรณ์ของผลงานตนเอง และประเมินผลงานของตนเอง ผ่านการสนทนาซักถามให้เด็กคิดย้อนทบทวนพฤติกรรม ความรู้สึกของตนเองต่อการทำกิจกรรม เช่น บอกได้ว่าตนเองชอบ หรือไม่ชอบส่วนไหนในผลงานต้องแก้ไขปรับปรุงผลงานที่ทำไปแล้วอย่างไร ขณะที่ทำกิจกรรมรู้สึกอย่างไร และชอบกิจกรรมใดมากที่สุดเพราะอะไร ทั้งนี้ในขณะต้องการที่จะเปลี่ยนกิจกรรมแต่กิจกรรมที่ต้องการเพื่อนยังไม่เสร็จเด็กได้ประเมินสถานการณ์ได้ว่าควรทำอย่างไรต่อไป จากตัวอย่างกิจกรรมเมื่อเด็กทำผลงานเสร็จแล้วเด็กได้สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเอง “หนูชอบกิจกรรมดอกไม้ในแจกันปะ ดิต ต่อเติมมากที่สุด เพราะว่าหนูชอบที่กิจกรรมนี้มีแจกันดอกไม้ให้หนูด้วย ถ้าครั้งหน้าหนูอยากเพิ่มเติมดอกไม้ให้เยอะ ๆ แล้วก็เพิ่มผีเสื้อใส่ตรงนี้”, “ตอนทำรู้สึกสนุก เพราะได้ม้วนแล้วก็บีบเป็นรูปต่าง ๆ แล้วหนูก็ได้หลายอันมาก พอเราม้วนได้เยอะ ๆ ก็เอามาทำเป็นดอกไม้ได้”, “ตอนแรกหนูก็รู้สึกอึดอัด เพราะมันทำยากมาก แต่พอม้วนไปก็เริ่มชิน หนูก็ทำได้ แล้วหนูก็ดีใจ” “หนูปลูกดอกไม้ไว้ที่บ้านคะ ครั้งหน้าหนูจะม้วนกระดาษมาทำหลังคาบ้านคะ” จากพฤติกรรมตัวอย่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความสามารถในการกำกับตนเองด้านการติดตามประเมินตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียาภัทร์ ชลสินธุ์ (2564) ที่ศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฝึก ดัด ปะ ประกอบเพลงโมสาร์ท

เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 พบว่า ทักษะการคิดเชิงบริหารโดยรวม
ทั้งห้าด้าน หลังการจัดกิจกรรมด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
การฝึกตัด ปะ ประกอบเพลงโมสาร์ท สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูควรออกแบบกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษให้
มีความเหมาะสมกับวัยและระดับพัฒนาการของเด็ก โดยเริ่มจาก
รูปแบบที่ง่าย และพัฒนาไปสู่รูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น

2. ครูควรจัดกิจกรรมศิลปะจากการม้วนกระดาษ
ประกอบวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ที่หลากหลาย เช่น วัสดุธรรมชาติ
วัสดุเหลือใช้ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดสร้างสรรค์ในมิติที่
หลากหลาย และสามารถเลือกใช้วัสดุได้อย่างอิสระตาม
ความสนใจและจินตนาการของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะทักษะการกำกับตนเอง
ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้สนใจสามารถศึกษาทักษะการคิดเชิงบริหาร
ในกลุ่มทักษะพื้นฐาน หรือกลุ่มทักษะปฏิบัติ

2. ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการกำกับตนเองด้วยกิจกรรมศิลปะแบบอื่น เช่น ม้วนด้าย
พับกระดาษ การปั้น การประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. (2562). *แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ฉัตรกมล พลอยทอง. (ม.ป.ป.). *มหัศจรรย์ Paper Quilling ม้วนกระดาษเป็นการ์ดแทนใจ*. กรุงเทพฯ: เพชรกระวีต.
- ณชนก หล่อสมบุญรณ์ และโสภณฉาย บุญญานันต์. (2564). กระบวนการเรียนรู้ศิลปะเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 23(3), 442-451.
- ณัชชา สนธิ, ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลทร และปัทมาวดี เล่ห์มงคล. (2566). ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบดนตรี และจังหวะเพื่อส่งเสริม การกำกับตนเองในเด็กปฐมวัย. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*, 5(6), 1243-1254.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2560). *การประชุมวิชาการการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ครั้งที่ 29 Pediatric Nursing Update 2017 การประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กปฐมวัย*. 5-7 มิถุนายน 2560. กรุงเทพฯ: สมาคมพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ประเทศไทย.
- ปรารธนา หาญเมธี. (2566). *ฝึกให้เด็กกำกับตนเอง มี Self-Regulation ได้ตั้งแต่ปฐมวัย ช่วยให้เด็กเข้มแข็งทุกสถานการณ์ จะโควิดก็ครั้ง... ไม่กลัว*. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/Qc6UJ> 29 เมษายน 2568.
- ปรียาภรณ์ ชลสินธุ์. (2564). ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฝึก ตัด ปะ ประกอบเพลงโมสาร์ท เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, 14(3), 83-100.
- ปิ่นทอง นันทะลาด. (2563). *ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย : Arts for Young Children*. อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ปิยะนุช บุตรราช และอรพรรณน บุญตรัดัญญา. (2565). ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะจากสื่อธรรมชาติที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มที่มีต่อการควบคุมอารมณ์ของเด็กปฐมวัย. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 17(1), OJED-17-01-005. เข้าถึงได้จาก https://doi.nrct.go.th/admin/doc/doc_622371.pdf

- ผ่องนภา พรหมเกษ. (2567). การศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาปฐมวัย ด้วยเทคนิคกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานเพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารนวัตกรรม การจัดการศึกษาและการวิจัย*, 12(2), 13–28.
- พิมพ์จุฑา นิคมภักดิ์. (2559). *การเสริมสร้างการกำกับพฤติกรรมของตนเองสำหรับเด็กอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล วรคำ. (2566). *การวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 14). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ภัททิยา บัวศรี และอัญญมณี บุญซื่อ. (2557). การวิเคราะห์การใช้เพลงและคำคล้องจองของครูอนุบาล. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 9(1), 768–782.
- รัตกรณ์ อุทุมพร, วณิชชา สิทธิพล และกิตติมา บุญยศ. (2566). ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบวัสดุปลายเปิด เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมความจดจ่อใส่ใจของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3. *วารสารคหเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*, 66(1), 64–74.
- ลลิตา ศิระวงษ์. (2566). การใช้โครงการเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย. *วารสาร มจร ล้านนาวิชาการ*, 12(2), 45–54.
- วิลาสินี ทองแถบ. (2566). *ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ART FOR EARLY CHILDHOOD*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สอนประจันต์ เสียงเย็น. (2559). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจิตวิทยาสำหรับเด็ก*. อุตรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2561). *คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions ในเด็กวัย 7–12 ปี สำหรับพ่อแม่และครู*. กรุงเทพฯ: อักษรสัมพันธ์ (1987).
- สิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู. (2557). *การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเอง ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุปรียา ผาสุกสถิตพงศ์ และปิยะนันท์ หิรัญชัยโลทร. (2566). ผลการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง “PLAY AT HOME” เพื่อส่งเสริมการกำกับตนเองในเด็กปฐมวัย. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 7(2), 438–454.
- สุภาวดี พึ่งฉิ่ง. (2562). *ผลการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA⁺ เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภาวดี หาญเมธี และคณะ. (2561). *คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครูปฐมวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มติชน.
- เสาวลักษณ์ แก่นกระโทก และปัทมาวดี เล่ห์มงคล. (2566). ผลการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติเพื่อส่งเสริมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 6(19), 7–16.
- อโนชา ธีรธำรง. (2550). *การใช้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรัญญา กุญแจอมศรี. (2557). *การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ SMILE*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Wisnu. (2013). *Pengertian dan Sejarah Paper Quilling*. Retrieved from <http://simplequilling.blogspot.com/2013/01/sejarah-paper-quilling.html> August 20th, 2024.